

N:o 33.

Ank. till Riksd. kansli den 21 mars 1889, kl. 3 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrade bestämmelser angående främmande kristna trosbekännares rätt till deltagande i beslut om kommunala angelägenheter.

Till lagutskottets handläggning har Andra Kammaren hänvisat en inom nämnda kammare af herr *G. Jansson* i Krakerud väckt motion, n:o 46, hvari anföres:

»Genom 1862 års kommunalförfattningar, 1863 års förordning om kyrkomöte och 1866 års riksdagsordning samt 1873 års dissenterlag har den förening af stat och kyrka, som förut egt rum, delvis upphört. De gränser, som sålunda uppdragits mellan världsliga och kyrkliga ärenden, äro dock, hvad våra kommunalförfattningar beträffar, temligen godtyckliga och för dissenters högst orättvisa. Dessa senare, ehuru i allo skattdragande lika med statskyrkans medlemmar, äro uteslutna från kyrkostämma och kyrkomöte. Att dissenters i rent kyrkliga frågor icke ega samma representationsrätt som statskyrkans medlemmar kan möjligen trots den lika skattebördan tills vidare försvaras; men att dissenters inom kommunen äro uteslutna från deltagande i öfverläggningar och beslut angående folkundervisningen samt skolans och kyrkans ekonomi torde deremot vara lika orimligt som att utesluta en bolagsman från motsvarande bolagsstämma eller en människa från dispositionsrätten till sina egna egodelar. Om dissenters böra lemnas rätt att deltaga i öfverläggningar och beslut, som angå vissa ärenden vid kyrkostämma, eller om samma ärenden böra öfverflyttas från kyrkostämma till kommunal-

Bih. till Riksd. Prot. 1889. 7 Saml. 19 Häft.

styrelsen torde med allt skäl kunna öfverlemnas till Kongl. Maj:ts afgörande.»

På grund af det anförda föreslår motionären »att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om utarbetande och framläggande för Riksdagen af förslag till sådana ändringar i gällande kommunalförfattningar, att främmande kristna religionsbekännare, och de, som till utträde ur svenska kyrkan sig anmält, måtte beredas rätt att i afgörande af frågor rörande folkundervisningen samt folkskolans och svenska kyrkans ekonomi i likhet med dessa kyrkans medlemmar deltaga.»

Hvad först angår den del af motionärens förslag, som afser beredande af rätt för främmande trosbekännare att deltaga i afgörandet af frågor rörande folkundervisningen, finner utskottet en sådan åtgärd ingalunda tillräddlig. I denna undervisning intager ju religionsundervisningen en framstående plats; och enligt det föreliggande förslaget skulle främmande trosbekännare sättas i stånd att utöfva inflytande på densamma, vare sig omedelbart genom undervisningens anordnande eller medelbart genom tillsättandet af lärare. Ett sådant förhållande lärer icke kunna anses önskvärdt.

Beträffande vidare den ifrågasatta rätten för främmande trosbekännare att deltaga i afgörande af frågor, som röra folkskolans och svenska kyrkans ekonomi, så talar för densamma det af motionären anförda skäl, att då främmande trosbekännare i likhet med svenska kyrkans medlemmar bidra till nämnda institutioners underhåll, de ock borde rätt att besluta om bidragens bestämmande och användning. Men undersöker man beskaffenheten af de ämnen, som enligt 2 § i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd tillhöra kyrkostämmas handläggning, kan man ej undgå att finna, att uppdragandet af en gräns mellan sådana frågor, som endast röra kyrkans och skolans ekonomi, och sådana, hvilka ingripa i dessa institutioners inre förhållanden, möter nästan oöfvervinneliga svårigheter. Särskildt i afseende på kyrkans angelägenheter är det tydligt, att beslut i ekonomiska frågor, om de fattas af personer med den mot svenska kyrkan mindre välvilliga sinnestämning, som icke sällan torde kunna förutsättas hos dem, hvilka utträdt ur samma kyrka, lätt kunna blifva af sådan beskaffenhet, att de i hög grad försvåra befrämjandet af hennes uppgifter inom de särskilda församlingarne. I fråga om folkskolan gäller äfven här hvad ofvan blifvit anfördt om olämpligheten af att lemna främmande trosbekännare rätt att deltaga i afgörandet af hithörande frågor.

På dessa skäl föranlåtes lagutskottet hemställa,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens
åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 mars 1889.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservation:

af Herrar *Lilienberg* och *Smedberg*, hvilka förenat sig om följande yttrande:

»Man måste gifva motionären rätt deruti, att rättvisa och billighet kräfva, att främmande religionsbekännare och de, som anmält sig till utträde ur svenska kyrkan, hvilka enligt gällande lagstiftning äro pligtige att lika med statskyrkans medlemmar lemna bidrag till kyrka och folkskola, erhålla rättighet att deltaga i kyrkostämmas öfverläggningar och beslut. Att sådan rättighet icke kan medgifvas i sin fulla utsträckning är uppenbart och ej heller af motionären ifrågasatt, och säkerligen skall det möta svårighet att afgöra, hvilka af de ärenden, som enligt lag skola handläggas af kyrkostämma, äro af den beskaffenhet, att det må kunna anförtros dissenters att deltaga i deras afgörande; men eger det sin rättighet, att här är fråga om en akt af rättvisa och billighet, och är man vidare, såsom vi för visso veta är förhållandet med många i detta land, öfvertygad, att en lagstiftning i det syfte, motionären afsett, skulle verka till frid och försonlighet mångestädes, der bitterhet och missnöje nu äro rådande, bör man icke rygga tillbaka för svårigheterna. Om man än icke vill medgifva dissenters att deltaga i handläggning af frågor om folkskoleundervisningen och dithörande anstalter, hvilka frågor enligt lag böra förekomma å kyrkostämma, torde, efter vårt förmenande, utan våda kunna anförtros åt dissenters att deltaga

i öfverläggning och beslut i afseende å följande, jemväl till kyrkostämma hörande frågor, nemligen om kyrkomedels användande samt kyrko- och skolräkenskapers granskning, hushållning med och vård om kyrkans egendom, byggnad och underhåll af kyrkan med hvad dertill hörer, skolhus samt boställen för prest, skolmästare, klockare och andra kyrkobetjente, bestämmande af afgifter till kyrka och folkskola samt öfverenskommelser rörande presterskaps, skollärares och kyrkobetjenings löneförmåner.

På grund häraf hafva vi ansett, att utskottet bort tillstyrka aflåtande af en skrivelse i det af motionären angifna syfte»;

samt af herrar *H. Andersson* i Nöbbelöf och *C. Persson* i Stallerhult.